

PŘÍKLADY KONKRÉTNÍCH SITUACÍ, KTERÉ VEDLY K ROZTOČENÍ KOLOTOČE DLUHOVÝCH PASTÍ

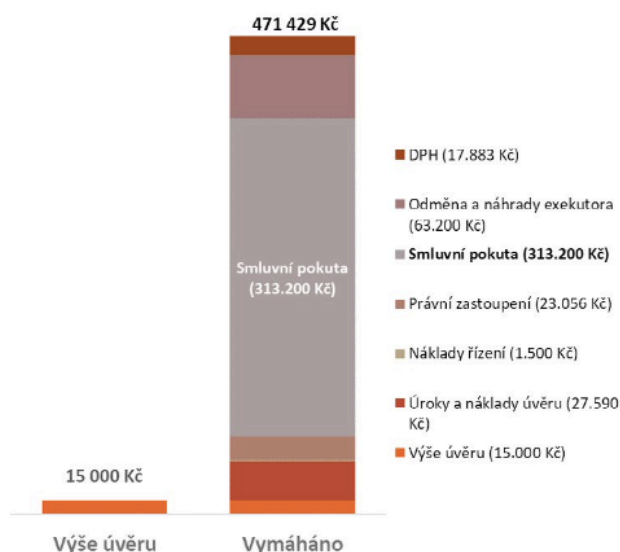
Jak z mála vznikl velký dluh?

NEBANKOVNÍ SPOLEČNOSTI: smluvní pokuty, úroky (do 2016)

>>> s. 8

Roky neregulované prostředí spotřebitelských půjček, umožnilo nebankovním společnostem vydělávat na selhání svých klientů i u malých (bagatelních) půjček.

PŘÍKLAD: Z úvěru **15 000 Kč** vymáháno 471 429 Kč (smluvní pokuta 313 200 Kč)

VEŘEJNÉ INSTITUCE: poplatek z prodlení (do 2013)

>>> s. 12

K úročení dluhů na obecním nájemném a jiných dluhů u veřejných institucí se používal tzv. poplatek z prodlení. Ten dluhy každý rok zdvojnásoboval.

PŘÍKLAD: Z dluhu **26 520 Kč** na nájemném vymáháno **528 700 Kč** (poplatky z prodlení 407 073 Kč) .

POJIŠTĚNÍ: penále z prodlení (do 2006/do současnosti)

>>> s. 14

Posledním významným příkladem neadekvátně rychlého nárůstu dluhů byla zákonná penále z prodlení při zpoždění plateb sociálního a zdravotního pojištění.

Více než 1/2 obnosu pohledávek na zdravotním pojištění v současnosti **tvoří penále**.

Jak dluhy rostly v procesu vymáhání?

OBCHÁZENÍ SOUDŮ: rozhodčí doložky (do 2016)

>>> s. 15

Rozhodčí umožňovalo obejít nezávislé soudy a rychle a levně zahájit proces exekučního vymáhání pohledávky. Náklady řízení navíc mohly převyšovat standardní soudní poplatky.

PŘÍKLAD: Samotný poplatek za rozhodčí řízení dosáhl v některých případech výše až 17 500 korun, ačkoli soudní poplatek obecných soudů by byl řádově nižší (v tomto případě 800 korun).

Jak na tom šlo vydělávat?

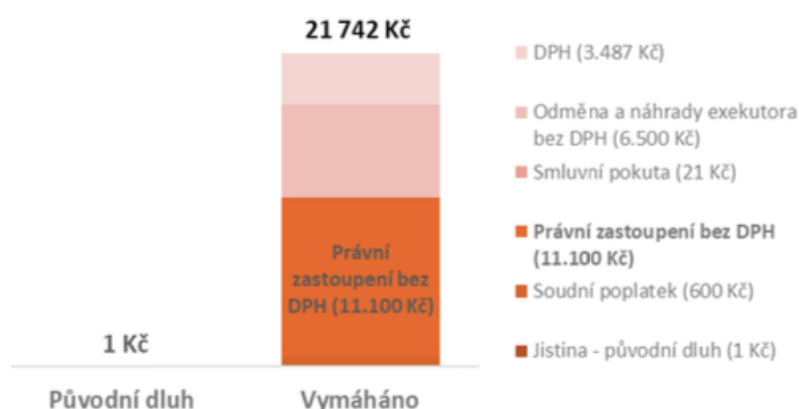
Rozhodkyně **37 tisíc sporů**, poplatek za rozhodčí řízení 1 100 Kč: výtěžek **40 milionů Kč** (řada jejích rozhodčích nálezů opakovaně rušena pro rozpor s dobrými mravy)

ODMĚNY ADVOKÁTŮ: přisudková vyhláška (do 2013)

>>> s. 18

Vysoké paušální odměny za právní úkony v procesu vymáhání umožňovaly advokátům získávat vysoké odměny za malé dlužné částky a zainteresovaly v obchodu s dluhy.

PŘÍKLAD: Původní dluh **1 Kč** → vymáháno **21 742 Kč**, právní zastoupení **11 100 Kč**, odměna exekutora 6 500 Kč

PŘÍKLAD: Dopravní podnik Ústí nad Labem: pokuta za jízdu načerno 600 Kč zaplacená, nezaplaceno **10 Kč za současné jízdné** (DP podnik k zaplacení nevyzval) → vymáháno **16 704 Kč**

ODMĚNY EXEKUTORŮ (do 2013/do současnosti)

>>> s. 22

Výše odměny rapidně navyšovala nízké dluhy, u vyšších částek se zvyšovala lineárně s růstem dlužné částky, ale zora. K růstu dluhů ovšem přispívá i multiplikace plateb za stejné úkony,

PŘÍKLAD: Původní dluh **315 000**, splaceno **600 000** – vymáháno ještě **8,5 milionu** – odměna exekutora **1 milion Kč**, s 28

Jak na tom šlo vydělávat?

Exekuce stejného věřitele a stejného exekutora nebylo povinné slučovat. Více pokut jednoho člověka se tak vymáhalo v různých exekučních řízeních samostatně. U 10 pokut se tak náklady na exekuci zdesetinásobily z **7 865 Kč na 78 650 Kč**

Proč dluhy nelze splatit?

PŘÍSLUŠENSTVÍ DLUHU MŮŽE RŮSTE RYCHLEJI NEŽ MĚSÍČNÍ SPLÁTKY >>> s. 32

Dluhy dále rostou podle historických úroků a sankcí. Části dlužníků tak dluh, resp. jeho příslušenství, roste rychleji, než kolik daný jedinec dokáže legálně vydělat.

NÍZKÉ A NECHRÁNĚNÉ MINIMUM NA PŘEŽITÍ: >>> s. 29

Základní nezabavitelná částka je hluboko pod minimální mzdou a pro řadu lidí i pod tím, co by měli na sociálních dávkách. Legální je tak často neudržitelná.

PŘÍKLAD: V roce 2020 dosáhl jedinec bez dětí (s přednostní exekucí) příjmu na úrovni minimální mzdy (**14 600 Kč**) až při hrubé mzdě **36 tisíc korun (28,5 tisíc korun čistého)**.

	Minimum v systému dávek	Co zůstane z příjmu (přednostní exekuce)	Zaručená mzda
Prodavačka, samoživitelka, jedno dítě, mzda 18 tisíc, České Budějovice	15 059 Kč	12 156 Kč	17 800 Kč
Seniorka, důchod 14 tisíc, Plzeň	10 681 Kč	9 848 Kč	nevztahuje se
Svářeč, bez rodiny, mzda 35 tisíc, Praha	12 437 Kč	13 911 Kč	17 800 Kč
Vrátný, bez rodiny, mzda 16 tisíc, Praha	12 437 Kč	11 271 Kč	14 600 Kč
Učitel, manželka bez příjmu, 2 děti (3 a 4 roky), mzda 32 tisíc, Olomouc	26 517 Kč	19 363 Kč	24 100 Kč

PROTIPRÁVNÍ DLUHY BĚŽÍ DÁL, POKUD JE DLUŽNÍK SÁM NEZASTAVÍ: >>> s. 34

Ani jednoznačně nemorální, protiprávně vzniklé nebo vymáhané exekuce obvykle nelze zastavit bez soudního procesu

PŘÍKLAD: Je stále vedeno **200–300 tisíc protiprávních exekucí** nařízených na základě rozhodčího nálezů, pozastaveny jich byly jen stovky.

Důsledky

VÍCEČETNÉ EXEKUCE - exekuční pasti

[>>> s. 33](#)

V ČR aktuálně vedeno **4,5 milionů** exekučních řízení proti více než **720 000** osobám

- Týkají se téměř **1/10** dospělé populace ČR a až **1/5** českých domácností
- To vše bez započítání daňových a správních exekucí.

V roce 2019 splácelo **72 % osob** v exekuci současně více exekucí.

- **474 tisíc** osob v exekuci má **3 a více exekucí**
- **157 tisíc** z nich má dokonce **10 a více exekucí**

VĚTŠINA DNEŠNÍCH EXEKUCÍ (cca 3,2 milionu) JE Z OBDOBÍ PŘED ROKEM 2017. Tyto historické dluhy dále rostou podle dnes již neplatných pravidel

NEÚSPĚŠNOST VYMÁHÁNÍ

- Nastavení systému přispívá k zahájení nevymahatelných exekucí
- Systém vymáhání **znevýhodňuje vstřícné a malé věřitele**

[>>> s. 6](#)

[>>> s. 36](#)

Úspěšnost exekučního vymáhání se pohybuje dlouhodobě **mezi 20 a 30 %**

VYSOKÉ NÁKLADY PRO SPOLEČNOST A SKEPSE VŮČI DEMOKRACII

[>>> s. 38](#)

Co je třeba změnit?

SYSTÉM DLUHŮ A EXEKUČNÍ VYMÁHÁNÍ

[>>> s. 40](#)

- Narovnávat důsledky neadekvátních sankcí z minulosti
- Nastavit smysluplný systém vymáhání dluhů do budoucna

PREVENCE VZNIKU DLUHOVÝCH PASTÍ

[>>> s. 46](#)

- Garance dodržování zákonů a přístup k právní ochraně
- Obranné mechanismy při výpadku příjmu a nečekaných výdajích

Více v analýze [Proč je u nás 5 milionů exekucí?](#)